

ד. מאחר ומדת הדין מעכבת את הגאולה, מדוע יש לחכות ולצפות בכל עת למשיח?
ה. מהו המספר המנימלי של הצדיקים בעולם, שבכל דור ודור?
א. המשיח מכונה 'בר נפלי' על שם אקים את סכת דויד הנפלת.

ב. רבי זירא בקש מהחכמים שהתעסקו בו לידע מתי הוא בא, שלא לעשות כן כדי שלא ירחקוהו, לפי שאין המשיח בא אלא בהסח הדעת ממנו.
עוד על מניעת ההתעסקות בענין זמן ביאת המשיח ובמאורעות הנלוים לו – ע' בשו"ת שבט הלוי ח"י א.

ג. אמרו תיפח עצמם של מחשבי קצין, שהיו אומרים כיון שהגיע עת (נראה שכצ"ל) הקץ ולא בא – שוב אינו בא. אלא יש לחכות לו תמיד.

ד. אעפ"י שמדת הדין מעכבת, יש לחכות לגאולה בכל עת – לקבל שכר, שנאמר אשרי כל חוכי לו.

ה. צדיקים המקבלים פני שכינה שבכל דור, אינם פחותים משלשים וששה. אלו הם המסתכלים באספקלריא המאירה, אבל באספקלריא שאינה מאירה – יש שמונה עשר אלף.
וצדיקים (מסתכלים באספקלריא המאירה) היכולים להכנס ללא נטילת רשות, הם מועטים ביותר ואין מספרם ידוע.

דף צח

רז. א. האם יבוא המשיח במהירות אם לאו?

ב. האם איוו החכמים להיות נוכחים בתקופת ביאת המשיח?

ג. מה שמו של משיח?

א. זכו ישראל – יבוא 'עם ענני שמיא' (כלומר במהירות. רש"י). לא זכו – עני ורוכב על חמור (כעני הבא על החמור בעצלתים).

ב. רבי יוחנן, עולא ורבה אמרו: 'ייתי ולא איחמיניה' – מרוב צרות שיבואו באותה תקופה, אינם רוצים להיות בה. ואף על פי שיש עמם תורה ומעשים טובים – יראו פן יגרום החטא. ואילו רב יוסף אמר: הלואי ואזכה לראותו, ואפילו אם אשב בצל הרעי של חמורו – ובלבד שאראנו.

ג. דבי ר' שילא אמרי: שילה שמו; דבי ר' ינאי: ינון שמו; דבי ר' חנינא: חנינה שמו. ויש אומרים: מנחם בן חזקיה שמו. ורבנן אמרי: חיוורא דבי רבי שמו (- מצורע של בית רבי).

דף צט

רז. א. משך ימות המשיח, כמה?

ב. נבואות הטובה שנתנבאו הנביאים לאחרית הימים – מתי הן יתגשמו וכלפי מי הן אמורות?